

**OŚRODEK DOKUMENTACJI
 ZABYTEKÓW w WARSZAWIE**
 KARTA EWIDENCYJNA ZABYTEKÓW
 ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

A B C D E F G H I J K L M N O P R S T U V W X Y Z NR

7488

1. Obiekt

DWÓR

2. Czas powstania

przed 1852 r. ;
 1924 r.

3. Miejscowość

FALEJÓWKA

4. Adres 38-507 Falejówka

nr hipoteczny nr dz. 342/5; [REDACTED]

5. Przynależność administracyjna

województwo podkarpackie,
 pow. SANOK
 gmina Sanok

6. Poprzednie nazwy miejscowości

1434 r. - Fallelowka; 1480 r. - Fal-
 kowka; 1515 r. - Falejowka

7. Przynależność administracyjna I.VI. 1975

województwo rzeszowskie, krośnieńskie
 powiat Sanok

8. Właściciel i jego adres

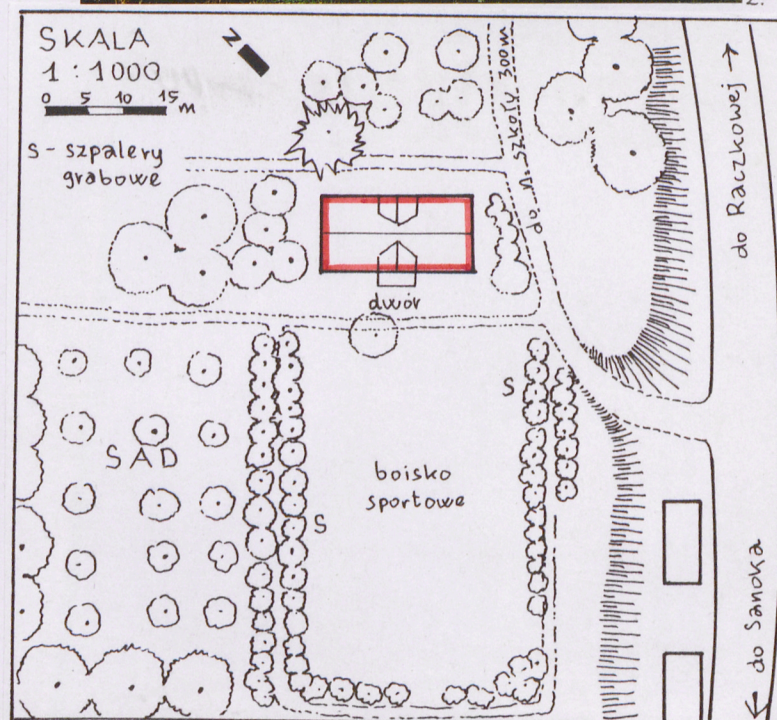
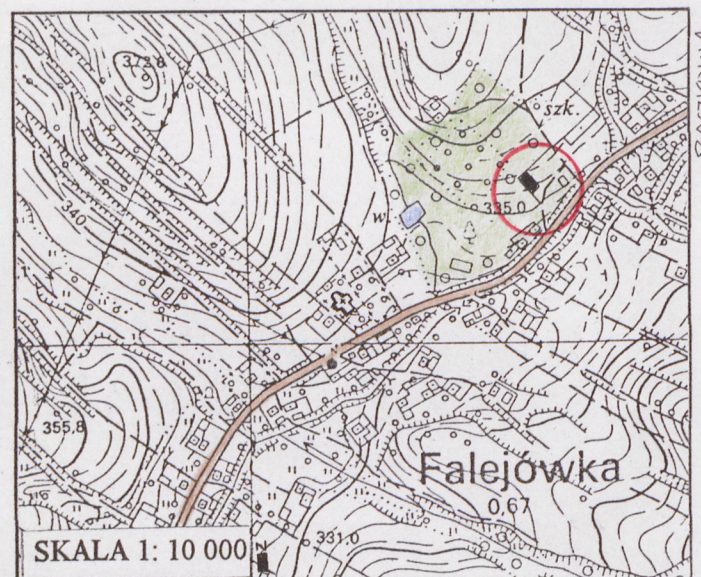
Skarb Państwa - Urząd Gminy
 38-500 Sanok
 ul. Kościuszki 23

9. Użytkownik i jego adres

Urząd Gminy
 ul. Kościuszki 23
 38-500 Sanok

10. Rejestr zabytków A-1255

Nr A-299/93 Data 18.08.1993

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu.

W przeszłości dwór Falejówce należał do zespołu dworsko-parkowego.

Mapa katastralna z 1852 r. pokazuje rozległe założenie położone w pobliżu drogi, po jej północnej stronie. Składało się ono z budynku dworu, kilku drewnianych budynków gospodarczych, dużych rozmiarów, i z komponowanej zieleni; niskiej, od zachodniej strony, a od północnej park o regularnym układzie, z altaną ułożoną z drzew. Od zachodniej strony znajdowały się trzy duże stawy.

Budynek dworu znajdował się niemal w centralnej części założenia, był murowany, o planie prostokąta z ryzalitem przy północnej, krótszej elewacji.

Posiadłość dworska w XIX w. należała do rodziny Wolińskich. W 1905 r. jej właścicielem był Zygmunt Janowski, a następnie Ludwik Ehrlich, profesor Uniwersytetu Lwowskiego i Jagiellońskiego.

Zachowana na elewacji facjatek, od strony zachodniej data "1924" zapewne związana jest z przeprowadzonym remontem budynku podczas którego otrzymał on obecny wygląd. Najprawdopodobniej poddasze strychu zostało przekształcone na mieszkalne, z facjatkami na osi dłuższych elewacji. Wstawiono stolarkę okienną i drzwiową, oraz powstał przy zach. elewacji, pośrodku, taras o betonowej posadzce, dostępny za pośrednictwem kilku stopni z ogrodu.

Po 1945 r. w budynku dworu znajdowała się szkoła podstawowa, i mieszkanie dla dyrektora. Po opuszczeniu dworu przez szkołę, jego pomieszczenia zajęli nauczyciele na cele mieszkalne. Wówczas wielkość niektórych pomieszczeń zmniejszono przy pomocy ścianek działowych. W przeszłości w pokojach była posadzka parkietowa. Od lat 80-tych XX w. budynek dworu stoi opuszczony. Jego wnętrze zostało zdewastowane i zniszczone, także stolarka okienna i drzwiowa.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

Sytuacja - budynek dworu wchodzi w skład dawnego założenia dworsko-folwarcznego, w otoczeniu pozostałości po parku krajobrazowym o geometrycznym układzie, stawów, sadu, boiska sportowego. Zespół ten położony jest przy drodze prowadzącej z Sanoka do Raczkowej, po jej lwej stronie, w pobliżu kościoła parafialnego i budynku szkoły, na terenie o urozmaiconym ukształtowaniu. Od drogi głównej prowadzi ścieżka na niewielkie wzniesienie, i terasę. Budynek dworu usytuowany jest w południowo-zachodnim narożu dużej parceli, na płaskim terenie, fasadą skierowany na wschód, wolnostojący. Najbliższe otoczenie dworu jest o zatartym układzie drózek, nieuporządkowane, porośnięte krzewami i chwastami.

Materiał, konstrukcja, technika - budynek murowany z cegły ceramicznej (oznakowanie "SB""), z zewnątrz i wewnątrz otynkowany. Cokół jest z ciosów piaskowca. Mury komór piwnic są z ciosów piaskowca, kamienia łamanego; sklepienie z cegły; ściany działowe z cegły ceramicznej, otynkowane i nagie. W piwnicy jest sklepienie kolebkowe. Stropy międzykondygnacyjne są drewniane, belkowe, z podsufitką obłożone matą trzcinową i pokryte tynkiem. Ściany facjatek są drewniane, konstrukcji szachulcowej, obłożone matą trzcinową i pokryte tynkiem. Wieżba dachowa drewniana - konstrukcji krokwiowo-płatwiowej. Ścianka kolankowa partii murowanej, dewniana, odeskowana. Szczyty facjatek odeskowane. Dach kryty blachą ocynkowaną na felc; daszki facjatek - dachówką ceramiczną, z gąsiorami na kalenicy. Nastawy kominowe z cegły ceramicznej, nagie, proste. Posadzki: klepkowe układane w jodełkę; wylewka cementowa; biała podłoga; glinobitka. Taras - podszadzka betonowa na takież słupkach. Schody wewnętrzne są drewniane, 2-biegowe; balustrada podestu drewniana, prosta; do piwnicy zewnętrzne stopnie kamienne, 1-biegowe, powrotne. Otwory drzwiowe są prostokątne. Stolarka drzwiowa drewniana, 1, 2-skrzydłowa, konstrukcji ramowo-płycinowej, pełna lub częściowo przeszklona, z podziałem szczeblinowym na krzyż, pojedyncza, niektóra w futrynach górą o zakończeniu łukiem odcinkowym. Otwory okienne prostokątne. Okna są krosnowe i ościeżnicowe, 2 i 3-skrzydłowe, z nadświetlem 2 i 3-skrzydłowym, i uchylnym, podwójne. Podokienniki wewnętrzne są drewniane; zewnętrzne na parterze murowane, na poddaszu są drewniane. Obróbka blacharska z blachy ocynkowanej.

Rzut - wydłużonego prostokąta, z tarasem przy tylnej elewacji, na jej osi, i wejściem kilkoma stopniami z ogrodu. Układ wnętrza jest prawie symetryczny: 2-traktowy z korytarzykiem pomiędzy traktami w części pn., gospodarczej, 5-osiowy. Główne wejście do budynku znajduje się od strony fasady, na środkowej osi nieco na pn.. Wejście na taras znajduje się z salonu w 2-trakcie. Z hallu jest wejście schodami na poddasze mieszkalne. Z zewnątrz przy pn. elewacji jest zejście do komory piwnic.

Bryła - prosta w partii parteru, w partii dachu rozczłonkowana. Budynek parterowy, na niewysokim cokole, kryty dachem 2-spadowym, z poddaszem mieszkalnym i 2 facjatkami, na osi fasady i tylnej elewacji, przykryte dachami 2-spadowymi, równej wysokości kalenicy korpusu.

Elewacje - Tynki o groszkowanej fakturze i gładkie. Cokół kamienny od strony pn. dworu; w pozostałej części tynkowany, z odsadzką. Fasada jest 6-osiowa, z facjatą 2-osiową. Elewacja tylna jest 7-osiowa, z facjatą 2-osiową, symetryczna. Elewacja pn. jest 1-osiowa, a pd. 2-osiowa, symetryczna. Otwory okienne parteru ujęte są taśmami gładkimi o krzyżujących się zakończeniach; od wewnętrznej strony z profilowaniem. Ścianka kolankowa

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
1 710 m ³	390 m ²	mieszkalne	nie użytkowany
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)	
Po wojnie budynek dworu do lat 80-tych XX w. był remontowany na bieżąco. Pomieszczenia o dużej powierzchni zmniejszono przez murowane przepierzenia.		<p>Stan zachowania obiektu jest zły. Budynek grozi zawaleniem.</p> <p>Mury obwodowe z ubytkami, zarysowane, zawilgocone i zagrzybione. Elewacje są zniszczone, podobnie stolarka okienna i drzwiowa, posadzki, oraz ściany pomieszczeń.</p> <p>Pomimo złego stanu technicznego obiektu, jego charakter zabytkowy zachowany jest dobrze. Spotyka się oryginalne elementy XIX-wieczne i z czasu przebudowy w 1924 r. w.</p> <p>Wieżba dachowa jeszcze jest stabilna, pokrycie dachu dość szczelne.</p> <p>Otoczenie budynku jest słabo dostępne przez krzewy i samosiejki.</p>	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie	
		<p>Budynek należy zabezpieczyć przez dalszą dewastacją.</p> <p>Obiekt powinien znajdować się w posiadaniu właściciela, który mógłby nadać pomieszczeniom właściwą funkcję.</p> <p>Prace remontowe i modernizacyjne należy prowadzić po uzgodnieniu ze służbami konserwatorskimi.</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Plan katastralny wsi Falejówka, 1852, litografia, skala 1:2 880, sygn. 273, [w:]
Archiwum Państwowe w Rzeszowie.

22. Bibliografia

Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego, red. B. Chlebowski, J. Krzywicki, F. Sulimirski, t.II, Warszawa 1881, s. 368
Skorowidz dóbr tabularnych w Galicji z W. ks. Krakowskim, Kraków 1905, w:
Biblioteka Muzeum w Krośnie
KZSw P., Seria Nowa, t. 1, woj. krośnieński, z. 2, *Lesko, Sanok, Ustrzyki Dolne i okolice*, red. Śnieżyńska-Stolot E., Stolot F., Warszawa 1982, s.20

Informacje uzyskano od mieszkańca wsi Falejówka.

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsca przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst mgr Barbara Bosak, VIII. 2002 r. *Boś*

Imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki mgr Barbara Bosak, VIII. 2002 r. *Boś*

Imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. mgr Barbara Bosak, VIII. 2002r. *Boś*

Miejsce przechowywania negatywów u B. Bosak

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

1. Miejscowość FALEJÓWKA	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) Dwór	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) tekst, 8 fot., plan obiektu i katastralny
------------------------------------	---	--

c.d. tekstu z pkt. 12.

Obecnie zły stan techniczny dworu nie pozwala na dokładne rozpoznanie zachowanej substancji zabytkowej w jego wnętrzu.

Dwór powstał zapewne przed **1852 r.** Aktualnie zachowuje cechy stylowe z czasu jego przebudowy z **1924 r.** utrzymane w duchu klasycyzmu o skromnym rozwiązaniu architektonicznym.

c.d. tekstu pkt. 13

jest niska, oszalowana pionowo, z okienkami, ujęta gzymsem drewnianym; zakończenia krokwi są ozdobnie wykonane. Szczyty dachu korpusu i facjat są odeskowane; u dołu o ząbkowanym zakończeniu, w polu z 2-ma otworami-okienkami o łuku pełnym. Elewacje tynkowane facjat zdobią ramy prostokątne o groszkowanej fakturze, a w ich polu gładkie płyciny określone są wąską taśmą, o narożach zaokrąglonych i z uskokiem. Otwory okienne także mają wąskie obramowanie groszkowane w tynku.

Wnętrze - zachowany w salonie narożny kominek murowany z cegły, o prostej formie.

Wyposażenie - nie zachowane

Instalacje - obecnie brak

Spis fotografii: Elew. pn.-wsch., 2. Elew. pd.zach., 3. Elew. pn.-zach., 4. Elew. pd.-wsch., 5. Facjata pn.-wsch., 6. Drzwi w salonie, 7. Kominek, 8. Okno parteru, 9. Facjata pd.-zach., 10. Piwnice.

3.

4.

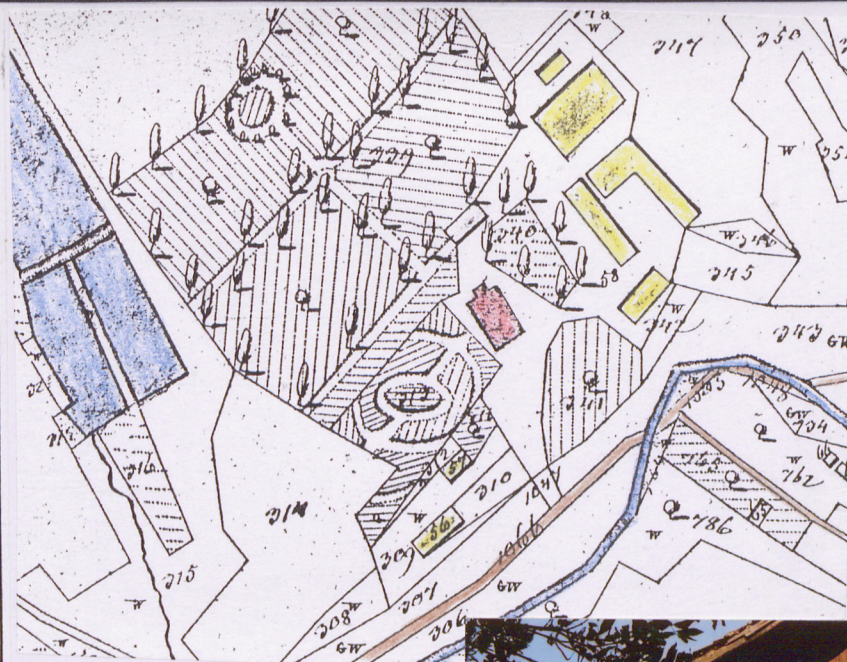
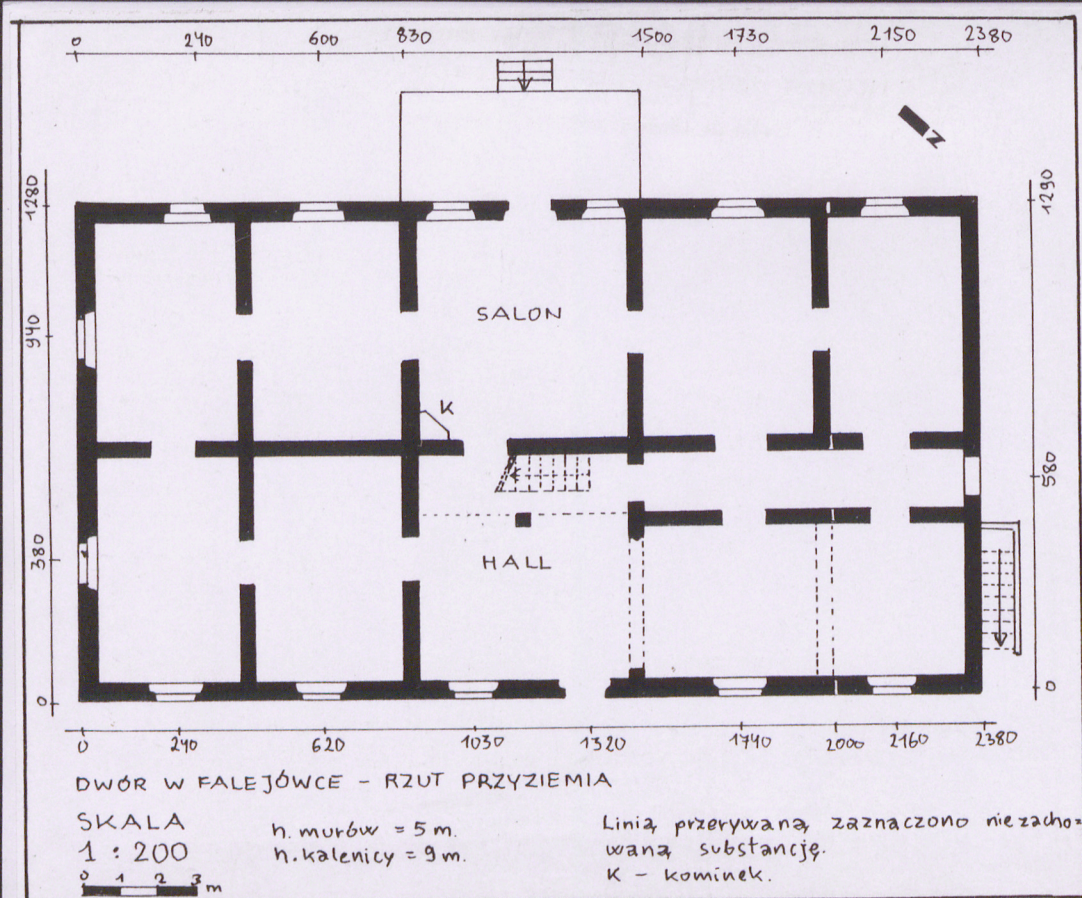

5.

Wkładkę założył: mgr Barbara Bosak, VIII. 2002 r.

(Imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: u. B. Bosak

9.

6.

7.

8.

10.